

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет спеціальної освіти, психології і соціальної роботи
Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри спеціальної та
інклюзивної освіти

Світлана МИХАЛЬСЬКА

«26» серпня 2026 року

Зі змінами

«09» вересня 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІНКЛЮЗИВНЕ НАВЧАННЯ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Підготовки здобувачів вищої освіти **першого (бакалаврського) рівня вищої освіти**

за освітньо-професійною програмою **Середня освіта**

(Мова і література (німецька, англійська))

спеціальності

A4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)

предметної спеціальності

**A4.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література
(німецька))**

спеціалізації

A4.022 Німецька мова та зарубіжна література

галузі знань

A Освіта

мова навчання

українська

2026-2027 навчальний рік

Розробник програми: **Оксана ДМИТРИЄВА**, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Ухвалено на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Протокол № 13 від «26» серпня 2026 року

Зі змінами протокол № 14 від «09» вересня 2026 року

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми _____ Ольга ДОБРИНЧУК

Зміст робочої програми навчальної дисципліни

1. Метою викладання навчальної дисципліни «Інклюзивне навчання в закладах загальної середньої освіти» є ознайомлення здобувачів вищої освіти з теоретико-методологічними та організаційно-методичними засадами інклюзивної освіти та організацією інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами в умовах закладу загальної середньої освіти.

2. Обсяг дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	Денна форма здобуття вищої освіти	Заочна форма здобуття вищої освіти
Рік навчання	2	2
Семестр вивчення	3	3
Кількість кредитів ЄКТС	3	3
Загальний обсяг годин	90	90
Кількість годин навчальних занять	30	10
Лекційні заняття	12	4
Практичні заняття	18	6
Семінарські заняття	-	-
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна та індивідуальна робота	60	80
Форма підсумкового контролю	залік	залік

3. Статус дисципліни. Обов'язковий освітній компонент професійної підготовки.

4. Пререквізити та кореквізити курсу. Дисципліна передбачає формування у здобувачів вищої освіти первинних знань та уявлень про інклюзивну освіту, особливості розвитку дітей з ООП, індивідуальний підхід до організації діяльності дітей з ООП в умовах інклюзивного навчання. Передумовами для вивчення навчальної дисципліни «Інклюзивне навчання в закладах загальної середньої освіти» є вивчення навчальних дисциплін «Педагогіка» та «Психологія».

5. Програмні компетентності навчання.

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми у сфері професійної діяльності вчителя іноземних мов (німецької, англійської) та зарубіжної літератури та/або у навчанні, що передбачає застосування теорій, сучасних технологій та методів навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладі загальної середньої освіти (рівень базової середньої освіти).

Загальні компетентності:

ЗК 01 Здатність приймати ефективні та обґрунтовані рішення у професійній діяльності та діяти соціально відповідально і свідомо.

ЗК 04 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у

розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК 05 Здатність до міжособистісної взаємодії та роботи в команді, мотивування людей до досягнення спільної мети.

ЗК 06 Здатність до абстрактного, логічного та критичного мислення, пошуку, аналізу та синтезу інформації з різних джерел, застосування її у практичних ситуаціях.

ЗК 07 Здатність діяти та ухвалювати рішення на основі етичних міркувань (мотивів), принципів професійної етики і неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

ЗК 08 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 09 Здатність до адаптації та дії в новій ситуації, пошуку ефективних рішень у професійній діяльності, генерування нових ідей (креативність).

ЗК 11 Здатність застосовувати сучасні цифрові інструменти і технології, створювати цифровий контент, захищати інформацію у професійній діяльності.

Спеціальні компетентності:

СК 02 Здатність моделювати зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти, добирати і використовувати сучасні та ефективні методики і технології навчання, виховання і розвитку здобувачів освіти.

СК 03 Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності; ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) освітні ресурси; використовувати цифрові технології в освітньому процесі.

СК 04 Здатність визначати і враховувати в освітньому процесі вікові та індивідуальні особливості здобувачів освіти; використовувати стратегії, які сприяють розвитку їхньої позитивної самооцінки; формувати мотивацію здобувачів освіти та організовувати їх пізнавальну діяльність.

СК 05 Здатність створювати психологічно позитивний клімат для навчання, конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу, усвідомлюючи власні почуття та емоції, потреби, керувати власними емоційними станами.

СК 06 Здатність забезпечувати в освітньому середовищі сприятливі умови для кожного учня залежно від його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів; створювати умови, що забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища.

СК 18 Здатність до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно зорієнтованої) взаємодії зі здобувачами освіти, залучення батьків до освітнього процесу на засадах партнерства.

СК 19 Здатність планувати, організовувати освітній процес з використанням різних видів і форм навчально-пізнавальної діяльності, прогнозувати результати освітнього процесу.

СК 20 Здатність здійснювати оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів освіти, аналізувати результати їхнього навчання, формувати уміння у здобувачів освіти до самооцінювання і взаємооцінювання результатів навчання.

Програмні результати навчання:

ПРН 03 Знати основи суспільної та академічної доброчесності, запобігання корупції на рівні, необхідному для формування нетерпимості до проявів недоброчесної поведінки серед здобувачів освіти та вміння застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН 04 Уміти взаємодіяти з учасниками освітнього процесу на засадах партнерства і підтримки, створювати психологічно позитивний клімат для навчання; відстежувати власні відчуття, почуття, емоції і потреби, керувати емоційними станами.

ПРН 05 Уміти працювати з інформаційними джерелами, опрацьовувати і систематизувати інформацію та використовувати її в освітньому процесі, інтерпретувати та презентувати результати досліджень з дотриманням принципів академічної

доброчесності.

ПРН 11 Уміти визначати предметний зміст і послідовність його опрацювання з урахуванням державного стандарту освіти, типових та модельних освітніх програм; добирати доцільні форми, методи та засоби навчання відповідно до мети і завдань навчального заняття.

ПРН 14 Уміти планувати і здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти; сприяти формуванню індивідуальної освітньої траєкторії та створювати умови для формування позитивної самооцінки здобувачів освіти та їх мотивації до навчання.

ПРН 15 Уміти використовувати інструменти забезпечення інклюзивного навчання в освітньому процесі; організовувати процеси навчання, виховання і розвитку здобувачів освіти з урахуванням їхніх потреб, здібностей і реальних навчальних можливостей.

ПРН 16 Уміти здійснювати різні види планування та організації освітнього процесу (у тому числі для проведення у дистанційному режимі) на різних його етапах; проводити їх аналіз залежно від поставленої мети, індивідуальних особливостей здобувачів освіти, особливостей діяльності закладу освіти.

ПРН 21 Володіти методиками та інструментами оцінювання і моніторингу результатів навчання здобувачів освіти; розвивати у здобувачів освіти уміння здійснювати само- та взаємооцінювання результатів навчання.

ПРН 23 Уміти комунікувати з учасниками освітнього процесу державною мовою для здійснення професійної діяльності; аргументовано висловлювати власні думки.

6. Засобами діагностики результатів навчання є опитування, виконання практичних завдань, самостійна робота, модульна контрольна робота.

7. Програма навчальної дисципліни

Денна форма здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	разом	у тому числі					
		лекційні заняття	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	індивідуальна робота
Змістовий модуль 1. Організаційні засади інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти							
Тема 1. Історичне підґрунтя інклюзивної освіти	16	2	4	-	-	10	-
Тема 2. Сутнісна характеристика інклюзивного навчання	16	2	4	-	-	10	-
Тема 3. Командний підхід до забезпечення психолого-педагогічного супроводу дітей з ООП	16	2	4	-	-	10	-

Тема 4. Безбар'єрність у ЗЗСО з інклюзивним навчанням.	14	2	2			10	
Тема 5. Індивідуальний підхід до дітей з ООП у ЗЗСО з інклюзивним навчанням	14	2	2	-	-	10	-
Тема 6. Партнерська взаємодія з батьками як членами команди психолого-педагогічного супроводу	14	2	2	-	-	10	-
Разом годин	90	12	18	-	-	60	

Заочна форма здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	разом	у тому числі					
		лекційні заняття	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	індивідуальна робота
Змістовий модуль 1. Організаційні засади інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти							
Тема 1. Історичне підґрунтя інклюзивної освіти	13,5	0,5	1	-	-	12	-
Тема 2. Сутнісна характеристика інклюзивного навчання	15,5	0,5	1	-	-	14	-
Тема 3. Командний підхід до забезпечення психолого-педагогічного супроводу дітей з ООП	15,5	0,5	1	-	-	14	-
Тема 4. Безбар’єрність у ЗЗСО з інклюзивним навчанням.	16	1	1			14	
Тема 5. Індивідуальний підхід до дітей з ООП у ЗЗСО з інклюзивним навчанням	16	1	1	-	-	14	-
Тема 6. Партнерська взаємодія з батьками як членами команди психолого-педагогічного супроводу	13,5	0,5	1	-	-	12	-
Разом годин	90	4	6	-	-	80	

8. Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль проводиться з метою перевірки рівня підготовки здобувачів вищої освіти за визначеною темою; забезпечення зворотного зв'язку між викладачем та здобувачами, управління навчальною мотивацією здобувачів. Поточний контроль проводиться у формі усного опитування, письмового експрес-контролю, виступів здобувачів при обговоренні теоретичних питань, виконанні практичних завдань.

Формою підсумкового контролю є залік.

9. Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінювання навчальних досягнень з освітнього компонента здійснюється відповідно до таблиці відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти та відповідно до [«Положенням про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка \(нова редакція\)»](#) та [«Положенням про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками, науковими працівниками та здобувачами вищої освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка \(нова редакція\)»](#). Дотримання академічної доброчесності регулюється Законом України [«Про академічну доброчесність»](#), [Кодексом академічної доброчесності Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка \(нова редакція\)](#), [Положенням про використання штучного інтелекту в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка](#).

Політика використання інструментів штучного інтелекту (ШІ):

1. ДОЗВОЛЕНІ ФОРМИ ЗАСТОСУВАННЯ (АСИСТИВНА ФУНКЦІЯ).

Використання генеративного ШІ (на кшталт ChatGPT, Claude тощо) допускається виключно як допоміжного (асистивного) інструменту для:

- пошуку ідей, тематичних матеріалів та додаткових джерел інформації (із обов'язковою верифікацією фактів за першоджерелами);
- лінгвістичного та стилістичного редагування тексту (перевірка граматики, корекція стилю, переклад матеріалів).

2. ОБМЕЖЕННЯ ТА АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ (ЗАБОРОНИ).

- **Заборона повної автоматичної генерації:** Подання згенерованого ШІ тексту чи аналітичних даних як власних оригінальних розробок (есе, рефератів, результатів виконання практичних/лабораторних завдань, самостійних робіт) кваліфікується як порушення академічної доброчесності. Роботи, виконані шляхом повного автоматичного копіювання, до розгляду не приймаються.

- **Відповідальність за недостовірність («галюцинації» ШІ):** Здобувач несе персональну відповідальність за точність поданих даних. Роботи, що містять згенеровані ШІ вигадані джерела, неіснуючі цитати або викривлені факти, оцінюються незадовільно.

- **Маркування використання ШІ:** У разі застосування інструментів ШІ під час виконання поточних або самостійних завдань, здобувач зобов'язаний зазначити це у примітці до роботи, вказавши назву сервісу та характер його використання.

3. СУВОРА ЗАБОРОНА.

Використання будь-яких інструментів ШІ під час заходів підсумкового контролю (іспити, модульні контрольні роботи) суворо заборонено.

Кількісне оцінювання результатів навчання

Поточний контроль і модульний контроль			Сума
Поточний контроль	МКР	Самостійна робота	100 балів
50 балів	40 балів	10 балів	

Поточний контроль (50 балів)

Максимальний бал оцінки поточної успішності здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях (практичних) приймається рівним 12.

Якщо здобувач вищої освіти не відпрацював пропущені навчальні заняття, не виправив оцінки 0,1,2,3, отримані на навчальних заняттях, не виконав модульної контрольної роботи (МКР), завдання самостійної та індивідуальної роботи менше ніж на 60% від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю.

Пропущені заняття здобувач вищої освіти має обов'язково відпрацювати. За відпрацьовані лекційні заняття оцінки не ставляться, за практичні заняття нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Здобувач вищої освіти, знання, уміння і навички якого на навчальних заняттях за 12-бальною шкалою оцінено від 1 до 3 балів, вважається таким, що недостатньо підготувався до цих занять і має академічну заборгованість за результатами поточного контролю. Поточну заборгованість, пов'язану з непідготовленістю або недостатньою підготовленістю до навчальних занять, здобувач вищої освіти повинен ліквідувати. За ліквідацію поточної заборгованості нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Критерії оцінювання знань, умінь, навичок здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах (за 12-бальною шкалою)	Критерії оцінювання
Початковий (понятійний)	1	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, мовних фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”.
	2	Здобувач вищої освіти не достатньо усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику відповідь.
	3	Здобувач вищої освіти намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі закономірності; робить спроби виконання вправ і завдань репродуктивного характеру; за допомогою викладача виконує прості вправи за готовим алгоритмом.
Середній (репродуктивний)	4	Здобувач вищої освіти володіє початковими знаннями, здатний виконати вправи і завдання за зразком; орієнтується в термінах, поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.
	5	Здобувач вищої освіти розуміє суть навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; виконує прості вправи і завдання за алгоритмом, але окремі висновки є нелогічними та непослідовними.

	6	Здобувач вищої освіти розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати мовленнєві явища, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час виконання вправ і завдань за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами.
Достатній (алгоритмічно-дієвий)	7	Здобувач вищої освіти правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими поняттями, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; складати таблиці, схеми.
	8	Знання здобувача вищої освіти досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його положення.
	9	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить лінгвістичні поняття, категорії; формулює правила; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички.
Високий (творчо-професійний)	10	Здобувач вищої освіти володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати особливості мовленнєвих процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні здобутки лінгвістичної науки; самостійно визначає мету власної діяльності; виконує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні мовні явища, процеси.
	11	Здобувач вищої освіти володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні мовні явища, процеси.
	12	Здобувач вищої освіти має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності в навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні ситуації та завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною

		роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й схильності; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.
--	--	---

Самостійна робота (10 балів)

Метою самостійної роботи є закріплення та розширення наукових знань з дисципліни за підручниками, навчальними і методичними посібниками, періодичними виданнями з фаху; розвиток навичок самоосвіти, пізнавальних інтересів, професійної мотивації навчання; виховання відповідального ставлення до навчання за обраною професією.

Контроль за самостійною роботою здійснює викладач на консультаціях. У плани практичних занять, МКР включені запитання та практичні завдання, успішне виконання яких передбачає попереднє виконання самостійної роботи.

Здобувачі вищої освіти, які за результатами виконання самостійної роботи отримали рейтинговий бал менший 60% від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість, ліквідація якої є обов'язковою.

Завдання самостійної роботи можуть бути перезараховані за результатами неформальної та/або інформальної освіти здобувача, за умови їх відповідності темі та кількості годин (не менше тих, що виділені на самостійну роботу).

Критерії оцінювання самостійної роботи:

Високий рівень 10-9 б.	Здобувач вищої освіти виявляє глибокі фундаментальні знання з питань, винесених на самостійне опрацювання, повно викладає самостійно вивчений матеріал, виявляє розуміння предмета висловлювання, розуміє можливість різних тлумачень однієї і тієї ж методичної проблеми, вміє оцінювати аргументи для її доведення, порівнювати, виявляє розуміння матеріалу, може обґрунтовувати свої судження, застосовувати знання на практиці у нестандартних ситуаціях, наводити необхідні приклади, викладає матеріал логічно, послідовно, добирає самостійно інформаційні джерела, володіє вміннями творчо-пошукової діяльності та роботи з інтернет джерелами, вживає мовні засоби відповідно до норм української літературної мови. Здобувач вищої освіти вчасно виконує завдання самостійної роботи. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
Достатній рівень 8-7 б.	Якщо відповідь здобувача відповідає тим самим вимогам, що і для високого рівня, але здобувач допускає 1-2 помилки, які сам виправляє, і 1-2 недоліки в послідовності викладу матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання. Здобувач вміє наводити власні приклади на підтвердження нових думок, може застосовувати вивчений матеріал у стандартних та дещо змінених ситуаціях, переважно добирає самостійно інформаційні джерела, володіє вміннями творчо-пошукової діяльності та роботи з інтернет джерелами. Здобувач вищої освіти вчасно виконує завдання самостійної роботи, дотримується принципів академічної доброчесності.
Середній рівень 5-6 б.	Здобувач виявляє знання і розуміння основних положень питань, винесених на самостійне опрацювання, але викладає матеріал неповно, допускає неточності у визначенні понять, потребує допомоги викладача, не вміє досить глибоко і доказово обґрунтовувати свої судження і наводити приклади; у власній аргументації використовує загальновідомі докази; не має сформованих умінь і навичок роботи з отриманою інформацією; володіє вміннями здійснювати первинну обробку навчальної інформації без її подальшого аналізу, викладає матеріал непослідовно і допускає помилки в мовному оформленні викладу. Здобувач вищої освіти виконує завдання самостійної роботи фрагментарно й дещо пізніше визначеного терміну. Переважно дотримується принципів академічної

	доброчесності.
Початковий рівень менше 6 б.	Якщо здобувач виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу, не володіє методичним апаратом, допускає помилки у формулюванні методичних понять, які спотворюють їх зміст, не вміє самостійно побудувати систему вивчення певних тем, хаотично і невпевнено викладає матеріал. У здобувача не сформовано необхідні практичні вміння роботи з навчальною інформацією; він не має елементарних умінь здійснювати первинну обробку й подальший аналіз навчальної інформації; не володіє вміннями вибирати відомі способи дій для виконання завдань, неспроможний виконати стандартні завдання після спрямувальних питань викладача. Здобувач не виконав більшість завдань самостійної роботи, подав роботу пізніше визначеного терміну. У роботі здобувача наявні ознаки академічної недоброчесності.

Модульна контрольна робота (40 балів)

МКР виконується письмово у формі відповідей на 3 запитання, два з яких – теоретичні, одне – практичне. До написання МКР допускаються всі здобувачі вищої освіти. Позитивну оцінку за МКР не рекомендується покращувати. Невиконання МКР оцінюється 0 балів.

Відповіді на теоретичні питання модульної контрольної роботи (10 балів кожне) оцінюються відповідно до таких критеріїв:

Високий рівень 10 б.	Здобувач виявляє глибокі фундаментальні знання теорії, повно викладає вивчений матеріал, виявляє розуміння предмета висловлювання, формулює своє бачення проблеми, виявляє розуміння матеріалу, може обґрунтовувати свої судження, наводити необхідні приклади, викладає матеріал логічно, послідовно. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
Достатній рівень 8 – 9 б.	Якщо відповідь здобувача відповідає тим самим вимогам, що і для високого рівня, але він допускає 1-2 помилки, які сам виправляє, і 1-2 недоліки в послідовності викладу матеріалу. Здобувач уміє наводити власні приклади на підтвердження нових думок. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
Середній рівень 6 – 7 б.	Якщо здобувач виявляє знання і розуміння основних положень дисципліни, але викладає матеріал неповно і допускає неточності у визначенні понять; не вміє досить глибоко і доказово обґрунтовувати свої судження і наводити приклади; викладає матеріал непослідовно. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
Початковий рівень менше як 6 б.	Якщо здобувач виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу, не володіє методичним апаратом, допускає помилки у формулюванні понять, які спотворюють їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал. Здобувач неспроможний виконати стандартні завдання навіть після спрямувальних питань викладача. Під час підготовки до відповіді (або в процесі відповіді) наявні ознаки академічної недоброчесності.

Відповідь на практичне питання (20 б.) оцінюється відповідно таких критеріїв:

Високий рівень 19-20 б.	Здобувач вповні володіє практичними вміннями і навичками для визначення шляхів, методів і засобів організації інклюзивного навчання різних категорій дітей з ООП у ЗЗСО; правильно формулює свої думки та обґрунтовує свою відповідь. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
Достатній рівень 16-18 б.	Якщо відповідь здобувача відповідає тим самим вимогам, що і для високого рівня, але він допускає незначні помилки, які сам виправляє. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.

Середній рівень 12-15 б.	Якщо здобувач виявляє окремі практичні вміння і навички для визначення шляхів, методів і засобів організації інклюзивного навчання різних категорій дітей з ООП у ЗЗСО; його пояснення неповні, він допускає неточності; не вміє обґрунтувати свої судження. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
Початковий рівень менше як 12 б.	Якщо здобувач не володіє практичними вміннями і навичками для визначення шляхів, методів і засобів організації інклюзивного навчання різних категорій дітей з ООП у ЗЗСО, виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу. Під час підготовки до відповіді (або в процесі відповіді) наявні ознаки академічної недоброчесності.

Здобувачі вищої освіти, які за результатами виконання МКР отримали рейтинговий бал менший 60 % від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для її виконання або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Високий рівень 36-40 б.	Здобувач вищої освіти виявляє глибокі фундаментальні знання теоретичного матеріалу, правильно використовує термінологію, правильно виконує практичне завдання, використовує творчий підхід до їх виконання. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
Достатній рівень 30-35 б.	Здобувач вищої освіти виявляє достатні знання теоретичного матеріалу, практичне завдання виконує, проте допускає помилки та неточності; під час виконання МКР дотримується академічної доброчесності.
Середній рівень 24-29 б.	Здобувач вищої освіти виявляє фрагментарні знання теоретичного матеріалу, практичне завдання виконує частково, під час виконання МКР дотримується академічної доброчесності.
Початковий рівень менше, ніж 24 бали	Здобувач вищої освіти виявляє незнання більшої частини теоретичного матеріалу, не здатний виконати практичне завдання, під час виконання МКР та у роботі мають місце ознаки академічної недоброчесності.

Залік

Якщо здобувач успішно виконав завдання поточного та модульного контролю, самостійної роботи, він одержує залік. До індивідуального навчального плану здобувача результати підсумкового контролю у формі заліку заносяться за умови, якщо здобувач не має академічної заборгованості за результатами поточного та модульного контролю, самостійної роботи та його рейтингова оцінка є більшою або рівною 60 балів.

Рейтингова оцінка з кредитного модуля

Рейтингова оцінка з кредитного модуля – сумарна підсумкова оцінка за багатобальною шкалою рівня засвоєння здобувачем вищої освіти певного кредитного модуля (навчальної дисципліни) упродовж його вивчення.

Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Рейтингова оцінка з	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за
---------------------	-----------------------	-----------

кредитного модуля		національною шкалою
90-100	A (відмінно)	зараховано
82-89	B (дуже добре)	
75-81	C (добре)	
67-74	D (задовільно)	
60-66	E (достатньо)	
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	не зараховано
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)	

Перескладання рейтингових оцінок (від 60 і більше балів) з метою їх підвищення дозволяється лише у виняткових випадках за погодженням з деканом факультету та з дозволу ректора університету.

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення використання яких передбачає навчальна дисципліна.

Вивчення курсу не потребує спеціального матеріально-технічного та/або інформаційного забезпечення, однак можливе використання технічних засобів для демонстрування презентацій (ноутбук, проектор). Передбачається застосування об'єктно-модульного динамічного середовища навчання MOODLE. Можливе використання застосунків для проведення онлайн відеоконференцій.

11. Рекомендована література.

Основна:

1. Миронова С., Чопік О. Корекційна психопедагогіка. Олігофренопедагогіка: підручник. 2-ге видання: перероблене та доповнене. Кам'янець-Подільський. Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2023. 332 с.
2. Миронова С.П. Нова українська школа: особливості організації освітнього процесу учнів початкової школи в інклюзивних класах: навчально-методичний посібник. Тернопіль: Астон, 2020. 176 с.
3. Психологічний супровід інклюзивної освіти: підручник / кол. авторів; за заг. ред. Т.О. Докучиної. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2020. 172 с.
4. Спеціальна педагогіка і психологія : сучас. термінол. словник / за ред. Л. Прохоренко, В. Засенка. Київ : Генеза, 2024. 272 с.

Додаткова:

1. Актуальні питання теорії і практики інклюзивного навчання у закладах освіти: монографія/ [Кол. авторів; за заг. ред. Л.Б.Платаш]. Чернівці: Технодрук, 2020. 570 с.
2. Bielova, O., Dmytriieva, I., Milevska, O., Dmitriieva, O., Chopik, O., & Opaliuk, O. (2025). Dysfunction of speech mechanisms in children with autism. *CHILD'S HEALTH*, 20(6), 449-454. <https://doi.org/10.22141/2224-0551.20.6.2025.1904> (*Наукометрична база Scopus*).
3. Демченко І.І. Підготовка вчителя до роботи в інклюзивній початковій школі: монографія. Умань: ФОП Жовтий О. О., 2015. 500 с.
4. Дитина з порушеннями опорно-рухового апарату в загальноосвітньому просторі. Методичні рекомендації та впровадження інклюзивної форми навчання дітей з

порушеннями функцій опорно-рухового апарату : навч.-метод. посіб. / А.Г. Шевцов, О.В. Романенко, Л.О. Ханзерук, О.В. Чеботарьова. Київ: Видавничий дім «Слово», 2014. 200 с.

5. Дмітрієва О.І. Окремі аспекти організації інклюзивного навчання здобувачів освіти з порушеннями слуху. Соціальна та освітня інклюзія: історія, сучасність та перспективи розвитку: монографія/ [Кол. авторів, за загальною редакцією С.П.Миронової, Л.Б.Платаш]. Чернівці : «Технодрук», 2021. Частина 1. 349 с. С. 45-48.

6. Дмітрієва О.І., Шевченко В.М. Сучасні тенденції спеціальної та інклюзивної освіти в Україні та за кордоном. *Перспективи та інновації науки (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія, Серія «Медицина»):* журнал. 2026. №1 (59). С. 623-638. (**Фахове видання, Index Copernicus, Academic Resource Index, Scholar Google**).

7. «Довідник безбар'єрності». URL : <https://bf.in.ua/>

8. Dmitriiieva, O., Chopik, O., & Mykhalska, S. (2025). Formation of inclusive competence of higher education students in the field of knowledge 01 education/pedagogy. *PEDAGOGIKA-PEDAGOGY*, 97(6), 761-772. <https://doi.org/10.53656/ped2025-6.02> (**Наукометрична база Web of Science**).

9. Дмітрієва О.І., Чопік О.В. Використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні старшокласників з порушеннями інтелектуального розвитку. *Інформаційні технології і засоби навчання*. К. Том 86. №6. (2021). С.30-51. <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/issue/view/115> (**Наукометрична база Web of Science**).

10. Заєркова Н. В., Трейтак А. О. Інклюзія від А до Я: poradnik для фахівців інклюзивно-ресурсних центрів. Інклюзивне навчання . Київський університет імені Бориса Грінченка, Київський університет імені Бориса Грінченка. 2021. 59 с.

11. Інклюзивна освіта в США та Канаді: тенденції розвитку : монографія / Т.І.Бондар. Черкаси : видавець Третьяков О.М, 2018. 511 с.

12. Інклюзивне навчання: організаційне, змістове та методичне забезпечення: навч.-метод. посіб. / кол. авторів; за заг. ред. С.П. Миронової. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2015. 236 с.

13. Інклюзивне навчання дітей з порушеннями зору: монографія / за ред. Є.П.Синьової, С.О.Рикова. Київ : Кафедра, 2017. 320 с.

14. Кабінет Міністрів України. Про схвалення Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року : розпорядження від 14 квіт. 2021 р. № 366-р. Київ, 2021. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/366-2021-%D1%80#Text>

15. Методичні рекомендації щодо запровадження безбар'єрності освітніх послуг у закладах загальної середньої освіти. URL : <https://surl.li/wobkkt>

16. Навчання дітей з порушеннями інтелектуального розвитку в умовах інклюзивної освіти : хрестоматія : в 2 т. / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; за ред. В. І. Бондаря, Ю. Д. Бойчука, В. В. Золотоверх ; [уклад.: В. І. Бондар, Ю. Д. Бойчук, В. В. Золотоверх, А. М. Висоцька]. Харків : Стиль-Издат, 2023. Т. 1. 283 с.

17. Порошенко М.А. Інклюзивна освіта: навч. посіб. Київ: «ТОВ «Агенство «Україна», 2019. 300 с.

18. Соціальна та освітня інклюзія: історія, сучасність та перспективи розвитку: монографія/ [Кол. авторів, за загальною редакцією С.П.Миронової, Л.Б.Платаш]. Чернівці: «Технодрук», 2021. Частина 1. 349 с.

12. Рекомендовані джерела інформації

https://library.kpnu.edu.ua/	Бібліотека К-ПНУ імені Івана Огієнка
https://kaf-korped.kpnu.edu.ua	Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти
http://www.nbuu.gov.ua	Бібліотека ім. В.І.Вернадського

https://dnpb.gov.ua/	Державна науково-педагогічна бібліотека імені В.О.Сухомлинського
http://ojs.csnukr.in.ua/index.php/Exceptional_child	Фахове видання «Особлива дитина: навчання і виховання»
https://sj.npu.edu.ua/index.php/kpsp/index	Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова. Серія 19. Корекційна педагогіка і спеціальна психологія - (фахове видання)
https://aqce.com.ua/	Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки) - (фахове видання)
https://prometheus.org.ua/	Prometheus
https://ed-era.com/courses/	EdEra
https://www.facebook.com/atoms.ua/	Атомс – електронна платформа для освітян
https://ruh.com.ua/	Рух Освіта – підвищення кваліфікації для вчителів